

4 кадам: Суу менен энергияны үнөмдөгүлө

Күн сайын биз ар кандай азық-түлүк, ар кандай заттарды жана суу менен энергияны жашообузда колдонобуз. Буларды колдонуунун саны шаарыбыздын жана планетабыздын деңгээлинде күндөн күнгө өсүүдө.

Келечек муун дагы жаркын жана бардыгы жетиштүү планетада жашоого татыктуу экендиги эсебизде болушу керек. Ошондуктан, келечек муунга ресурстардын анын ичинде суу жана энергиянын жетиштүү болуусу учун кам көрүшүбүз керек.

Ресурстарды үнөмдөгүлө:
ашикча нерселерди сатып алба.
Бардык товарлар менен техника -
бул жаратылыстын ресурстары.
Керектүү эле товар сатып ал.
Энергияны үнөмдө: энергияны
үнөмдөөчү технологияларды колдон,
үйүндөгү жана мектептеги энергиянын
көп сарпталбашын контролдо.

Сууну үнөмдөгүлө: кранды ачык
байдон калтырба; суу булактарын сакта
(булактар, дарыялар, көлдөр)

Биз биргеликтө келечек
муундарыбыздын жаркын
жашоосуна кам көрө алабыз!

5 кадам: пластиктин санын азайт

Пластик 300 жылда гана чирийт.
А биз пластики күн сайын колдонобуз.
Бизден кийинки муунга эмне калаарын
элестетип көрө аласыңбы?
Кыргызстанда пластики колдонуп
кеle жатканыбызга 30жыл гана болду.
Азыр токойлордо, талааларда,
дарыяларда пластиктер абдан көп.
Биз колдонгон бардык пластик
таштанды чогултууучу жайга барат.
Ал жакта көптөгөн жылдар бою сакталат.
Шамаал болгондо пластиктер учуп,
табиятыбызды булгайт. Ошондуктан,
пластиктерге каршы күрөшүү керек

Пластиктерди колдонууну азайтуу
ар бирибиздин колубуздан келет!
❖- Бир жолку колдонууга багытталган
пластик идиш-аяктарын, стакан дары,
трубочкаларын колдонбо;
❖- Пластик кутучаларын азыраак колдон;
❖- өзүнө капчык сатып ал же бир эле
баштыкты көп жолу колдон;

Калдыктарды бөлүштүр!

Пластиктен жасалган буюмдарды
өзүнчө мүшөккө чогулт. Сен чогулткан
пластик калдыктарын атайы пластиктерди
кабыл алуу пунктусuna алыш кетет.

Бүткүл дүйнөлүк озон катмарын коргоо күнү - 2018!

Жаштар жана жаратылышы –
жалпы келечегидиз.

Жаш экологдун 5 кадамы.

1 кадам:

Жаратылышыбызды коргойлу

Шаарыбызда күрт-күмүрскалар,
канаттуулар жана жаныбарлар жашайт.
Бир гана табият менен гармонияда
шаарыбызда жашоого мүмкүн.
Бак дарактар, күрт-күмүрскалар
жана канаттуулар бири бири
менен тыгыз байланышкан.
Бак-дарактар бар үчүн сен ыңгайлуу
шарттарда жашап жатасың.

Шаардын табиятына жардам бер:

- ❖ - сенин жанында ёскөн бактарды сугар;
- ❖ - кышында чымчыктарга жем бер;
- ❖ - шаардагы жашылданган жерлерди сакта;

Эгер табиятта эс алып жүрсөн,
бул жерге эс алууга
келгениңди унутпа.

Жаратылышка аяр мамиле кыл.

Өзүндү туура алып жүрүү
эрежелерин сакта:

- ❖ - күрт-күмүрскаларга, көпөлөктөргө,
чымчыктарга тийбе;
- ❖ - Уяларга тийбе;
- ❖ - жаныбарларды үйгө алба;
- ❖ - бактардын бутактарын сыйндыра,
гулдөрдү үзбө;
- ❖ - өзүнөн кийин таштанды калтырба;
- ❖ - өрт чыгарба;
- ❖ - ете катуу музыка чыгарба;
- ❖ - сууларды кирдетпе;
- ❖ - озон бузуучу заттарды камтыган
продукцияларды пайдаланбагыла.

Жаратылышка көз чаптыр,
жаратылыш эң жакшы мугалим!

2 кадам : Өзүндүн көчөтүндү отургуз .

Бир көчөт отургузулса да бир
нече жылдан кийин шаарыбыз үчүн
чоң пайда тийгизет.

Ошондуктан, көчөтүндү туура отургузуу
жана ага туура кам көрүү маанилүү.
Көчөттү качан отургузса болот?
Жазында бактар бүчүр байлай электе жана күзүнде
жалбырактар түшкөндөн кийин, жер тоно электе.

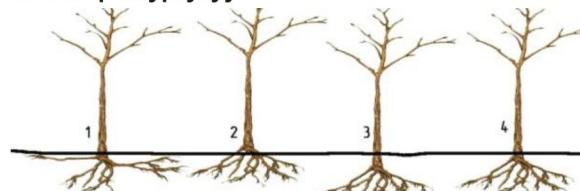
Кандай бак отургузса болот? Шаарда клён,
карагач, каштан, терек, ясень, каталъпа,
береза, гледичиёлорду отургузса болот.

Кайсыл жерге отургузса болот?

Көчөттү өзүнөрдүн эшик-алдыңарга,
мектептерде жана балдар ойноп турган
жайлардын жанына отургузса болот.
Отургузулган көчөт үйүнөрдөн
5метр ары болуусу зарыл.

Кантип отургузуу керек?
Отургузуу терендигине көңүл буруу керек,
тамырларын жайып жерге көмүп,
отургузгандан кийин жакшылап сугарыш керек.

Көчөттү отургузуу:

1.туура эмес отургузуу, көчөттүн тамырлары түздөлгөн эмес, тамырлары жорору карал турат
2.туура эмес отургузуу, көчөттүн тамырлары көрүнүп, отургузулчу жер чүнкүр казыбай калған
3.көчөттүн тамырларынын шайкасы толуу менен комулгун. Туура эмес отургузуу
4.Туура отургузуу

Отургузулган көчөдө кантип туура кам көрүү керек?
Өз убактысы менен сугарып турруу, көчөтке
отургузулган жер кургап калбаш үчүн аны
кургак чөп менен жаап кой.

3 кадам: Таштандылардын санын азайт.

Сенин ар бир сатып алган нерсең канча
бир убакыттан кийин таштандыга айланат.
Бирок, бир нече эрежелерди аткаруу менен
таштандылардын санын азайтууга болот.

1. Таштандылардын санын азайт

- ❖ - керектүү гана нерселерди сатып ал;
- ❖ - аз сандагы күтүлбөгөн заттарды
жана азық-түлүктөрдү ал;
- 2. Сатып алган нерселеринди
бир нече жолу колдон
- ❖ - Ыргытып салгандын ордуна
ондогонго аракет кыл;
- ❖ - сага көрээги жок нерселерди башка аз
камсыздылгандарга таратып бер;
- ❖ - чыгармачыл чечимдерди кабыл ал;

3. Таштандыларды бөлүштүр

- ❖ - сенин районундагы кабыл алуу
пункттарын сурасып;
- ❖ - кийинки кабыл алууга чейин
пластики өзүнчө,
кагазды өзүнчө, металлды
өзүнчө салыштыр
Өсүмдүктөрдүн калдыктары
(жалбырактар, чөтөр, бутактар) -
таштанды эмес.
Аларды сыртта, огороддордо, бакчаларда,
парктарда калтырса болот.
Жер устүнде алар атайы организмдер аркылуу
иштелип чыгышып, башка өсүмдүктөрдүн
өсүүсүнө пайда берет
Эч качан таштандыларды өрттөбөгүлө!
Бул адамдар үчүн да, жаратылыш
үчүн да зыян келтириет!!!

